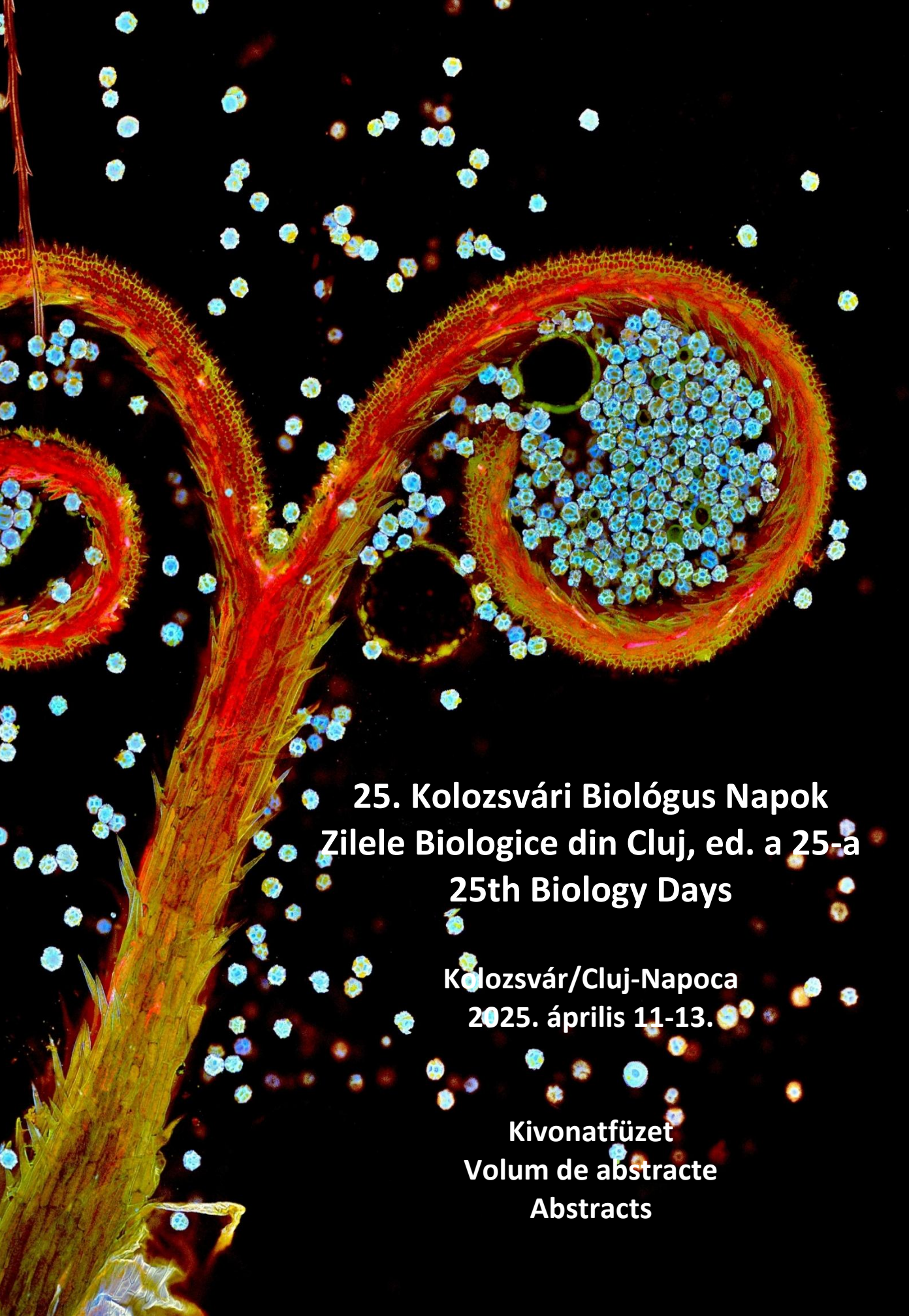

25. Kolozsvári Biológus Napok
Zilele Biologice din Cluj, ed. a 25-a
25th Biology Days

Kolozsvár/Cluj-Napoca
2025. április 11-13.

Kivonatfüzet
Volum de abstracte
Abstracts

Háttérszervezetek:

Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Magyar Biológiai és Ökológiai Intézet (MBÖI)

Apáthy István Egyesület

Kolozsvári Akadémiai Bizottság (KAB)

BÖSZ (KMDSZ Biológia-Ökológia Szakosztály)

Szervezők:

Pap Péter László - MBÖI

Fenesi Annamária – MBÖI

Kovács Levente – MBÖI

Diákszervezők:

Albert Krisztina, Sutac Dominik, Gardner Emma Abigail, Oros Dóra Antónia, Páll Amália, Iarca Szidónia, Balázs-Bécsi Júlia, Kacsó Botond, Horvát Kovács Sámuel, Kristófi Borbála-Júlia, Dénes Kata-Szilvia, Kaszta Abigél-Dóra, Fazakas Noémi, Mezei Andrea, Bitai Csilla, Miklós Bernadett, Sándor Örs, Károly Kincső, Marthi Szilvia, Timis-Balázsi Hanna-Flóra, Marthi Barbara, Bándi Réka, Harai Orsolya, Joó Eliz Toth Klaudia, Barabás Hunor, Ambrus Andrea, Vekker Zsófia, Kovács Enikő

Borítókép: Márkus Róbert és Márkus Zsuzsa

Tartalomjegyzék / Conținut / Contents

SZUPRAINDIVIDUÁLIS BIOLÓGIA:

ökológia, taxonómia, evolúcióbiológia és természetvédelem

PLENÁRIS ELŐADÁSOK

Erdős László: Erdőssztyepek élőhelyi heterogenitása: mintázatok térben és időben

Ozogány Katalin: Drónokkal a vadlovak nyomában: A Przewalski-lovak összetett társadalmának feltárása mozgáselemzéssel

KISELŐADÁSOK

Bakó Gábor, Molnár Zsolt, Bakó-Hegedüs Kinga: Kameracsapdák az ökológiai kutatás és a biomonitoring szolgálatában

Banea OC, Țăru CA, Crețu D, Giannatos G, Acosta-Pankov I., Parfon L, Hanciu D, Török B: Az aranyakál (*Canis aureus moreoticus*, l. Geoffroy Saint-Hilaire 1836) relatív abundanciájának sűrűségi és dinamikai éves értékelése a Duna-delta Bioszféra Rezervátumban (2022-2025)

Budai Mátyás, Rák Gergő, Wenner Bálint, Móré Attila, Bancsik Barnabás, Nagy Bence, Kovács Gergő, Szabolcs Márton, Lengyel Attila, Vadász Csaba, Mizsei Edvárd: Növényfajok funkcionális összetételének hatása a rákosi vipera élőhelyválasztására

Dávid Adrienn-Dorisz, Kozma Kincső, Szabó Renáta, Soós Gergő, Albert Krisztina, Dénes Anna, Szalma Lilla, Gyulavári Tamás, Solymos Karolina, Keresztes Lujza, Pap Zsolt: Napelemparovszkitok ökotoxikológiai hatásának széleskörű vizsgálata

Erős Nándor, Vincze Orsolya, Vágási I. Csongor, Ambrus Kincső, Sutac Dominik, Pap Péter László: Demográfiai adatbázis előkészítése a madarak öregedésének megismeréséhez

Ferincz Árpád, Hegedüs Anna, Lente Vera, Nagy Gábor, Fodor Ferenc: Kombinált kísérlet az idegenhonos termofil bölcsőszájú halak (*Perciformes: Cichlidae*) állományának visszaszorítására egy mérsékelt-övi termálvizes élőhelyen

Gombos Marcell, Máthéne Szigeti Zsuzsa, Kovásznai-Oláh Richárd: Lantán hatása a gazdasági növényekre

Hábenczyus Alida Anna, Biró Csaba, Tölgyesi Csaba: A vaddisznótúrások elboronálásával a gyepregeneráció akadályozása nélkül folytatható a kaszált rétek kezelése

Imecs István, Darvas Rita: TusnadEcoBearConf: konferencia az emberekről és medvékről

Imecs István, Kelemen Alpár, Nagy András-Attila, Müller Tamás: Ketrecbe zárt szabadság a Békás-szoros-Nagyhagymás Nemzeti Parkban (Erdély, Románia): előkísérlet a botos köllöntével (*Cottus gobio*)

Jákó Gabriella–Veronka, Fülöp Attila, Vágási I. Csongor, Pap Péter László, Marton Attila, Pál Paula, Barta Zoltán: Dominancia viszonyok hosszútávú stabilitása változó fenotípusos összetétele házi veréb csoportokban

Kiss Csaba, Balácsi Péter, Cserkész Tamás: A 2025-ös év emlőse: A magyar szöcskeegér (*Sicista trizona trizona*) kutatásának évszázada.

Kovács István, Bán Miklós, Barta Zoltán: Többfajos elterjedési modellek alkalmazása madárközösségek indikátorainak azonosítására (*online előadás*)

Li Gábor, Frei Kata, Valkó Orsolya, Vojtkó András, Tölgyesi Csaba, Farkas Tünde, Hábenczyus Alida Anna, Tóth Ágnes, Erdős László, Krivács Zsófia, Deák Balázs, Bátori Zoltán: Karsztos mikrorefúgiumok szerepe a biodiverzitás megőrzésében éghajlati oszcillációk idején

Karsztos mikrorefúgiumok szerepe a biodiverzitás megőrzésében éghajlati oszcillációk idején

Li Gábor (1,2), Frei Kata (1,2), Valkó Orsolya (3), Vojtkó András (4), Tölgyesi Csaba (1,5), Farkas Tünde (6), Hábcenczyus Alida Anna (1,7), Tóth Ágnes (1,2,3), Erdős László (3,8), Krivács Zsófia (1), Deák Balázs (3), Bátor Zoltán (1)

(1) Szegedi Tudományegyetem, Ökológiai Tanszék, 6726 Szeged, Közép fasor 52., (2) Szegedi Tudományegyetem, Környezettudományi Doktori Iskola, 6720 Szeged, Rerrich Béla tér 1., (3) Lendület vegetáció és magbank dinamikai kutatócsoport, Ökológiai és Botanikai Intézet, HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont, Vácrátót, (4) Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Növényteni és Növényélettani Tanszék, 3300 Eger, Eszterházy tér 1., (5) MTA-SZTE Lendület Alkalmazott Ökológiai Kutatócsoport, 6726 Szeged, Közép fasor 52., (6) Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, 3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1., (7) Szegedi Tudományegyetem, Biológia Doktori Iskola, 6726 Szeged, Közép fasor 52., (8) Debreceni Egyetem, Ökológiai Tanszék, 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

✉ gaborli0622@gmail.com

A mikrorefúgiumok olyan kis kiterjedésű területek, amelyek a múltbeli éghajlatváltozások során képesek voltak függetlenedni a regionális trendektől és stabil mikroklimát fenntartani, kulcsszerepet játszva számos faj túlélésében. A töbrök jelenlegi növényzete arra enged következtetni, hogy ezek a felszínformák különböző irányú éghajlatváltozások során is mérsékelni tudták a kedvezőtlen környezeti változásokat. Kutatásunkban arra szolgálunk bizonyítékkal, hogy a töbrök jelenleg is számos egymástól eltérő földrajzi elterjedési területtel rendelkező növényfaj számára biztosítanak megfelelő környezeti körülményeket, és ezáltal nagy refúgiális kapacitást mutatnak. Kilenc nagyméretű gyeses töbröt öt mikroélőhelyén (déli, északi, nyugati és keleti kitétségszerű lejtő, töbörálg), illetve a környező platókon készült növényzeti felvételek jelenlét-hiány és borítás adatainak statisztikai elemzését végeztük. Azt találtuk, hogy az északi kitétségszerű lejtők és a töbörálgak hűvös és párás élőhelyszigetként szolgálnak több magashegyi faj számára (pl. kárpáti flóraelemek), míg a déli kitétségszerű lejtőkön, melyek meleg és száraz élőhelyszigetként funkcionálnak, magasabb számban és borítással találhatók délies elterjedésű fajok (pl. szubmediterrán flóraelemek). Ezek az elterjedési mintázatok az elmúlt évezredek éghajlatának felmelegedési és lehűlési időszakai során alakultak ki. Annak érdekében, hogy ezek a felszínformák az antropogén klímaváltozás során is betölthessék fajmegőrző szerepüket, és ezzel támogathassák a globális biodiverzitás fennmaradását, a természetvédelmi szakembereknek mindenképp figyelembe kell venniük a geomorfológia környezeti tényezők alakításában betöltött szerepét és hatását a fajok elterjedésére ezen karsztos rendszerekben.

The role of karstic microrefugia in preserving biodiversity during climate oscillations

Microrefugia, small areas that have the capacity to decouple from regional trends and sustain a stable microclimate during climate changes, have played a critical role in the survival of many species. The current vegetation of dolines suggests that these landforms were able to buffer adverse environmental changes, even during climate oscillations. In this study, we provide evidence that dolines currently offer suitable environmental conditions for various species with different biogeographical affinities, demonstrating a high refugial capacity. We performed statistical analysis on the presence-absence and cover data from vegetation surveys conducted in five microhabitats (south-, east-, west-, and north-facing slopes, and bottoms) of nine large grassland dolines, as well as on the surrounding plateaus. We found that north-facing slopes and doline bottoms function as cool habitat islands for high-mountain species (e.g., Carpathian species), while south-facing slopes serve as warm habitat islands, maintaining higher number and cover of species with southern geographic distribution (e.g., sub-Mediterranean species). These distribution patterns may have evolved over past millennia in response to climate warming and cooling cycles. For these landforms to continue providing safe havens for species under anthropogenic climate change and thus support the preservation of global biodiversity, conservation efforts must consider the influence of geomorphological factors in shaping environmental variables and, therefore their impact on species distribution within karst ecosystems.